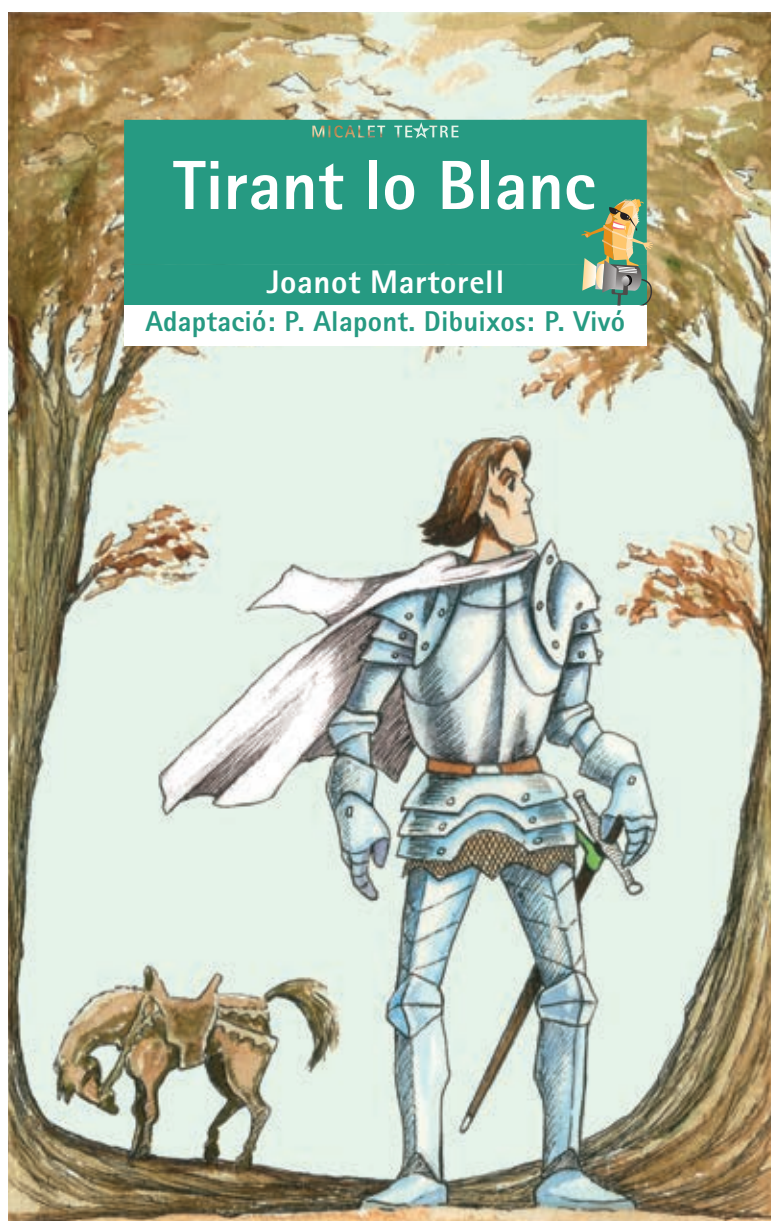

PROPOSTA DIDÀCTICA

Propostes didàctiques referides al llibre

Tirant lo Blanc (ISBN: 84-9824-084-0)

© Edicions Bromera, SL

© Víctor Latorre, Francesc J. López,

Mario Máñez i Pilar Martínez

Dibuixos de Panxi Vivó, 2006

Adaptació: Departament Didàctic d'Edicions Bromera

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

ADAPTADOR: .....

IL·LUSTRADOR: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: .....

SÈRIE: ..... NÚM.: .....

ACTIVITATS

 1. Contesta les preguntes següents sobre *Tirant lo Blanc*.

a) A què va Tirant a Anglaterra? .....

b) Qui és el traïdor que intenta matar Tirant? .....

c) Quin truc utilitza Tirant per a declarar-se a Carmesina? .....

d) Què inventa Tirant per a desorientar l'exèrcit del Gran Turc? .....

e) Com acaba l'obra? .....

 2. En el *Tirant* hi ha tres conflictes: l'amorós, el guerrer i el de l'enveja. Localitza'ls en el llibre i completa.

• En el conflicte amorós participen ..... El problema comença quan ..... s'enamora de la princesa .....

....., i es resol quan .....

• En el conflicte guerrer participen ..... Es produeix perquè .....

i acaba quan Tirant allibera l'Imperi Grec de .....

• En el conflicte de l'enveja participen el duc de Macedònia i ..... Es produeix perquè ..... Se soluciona .....

3. Les obres de teatre solen dividir-se en tres parts: plantejament, nuc i desenllaç. Indica les escenes que corresponen a cadascuna de les parts de l'obra.

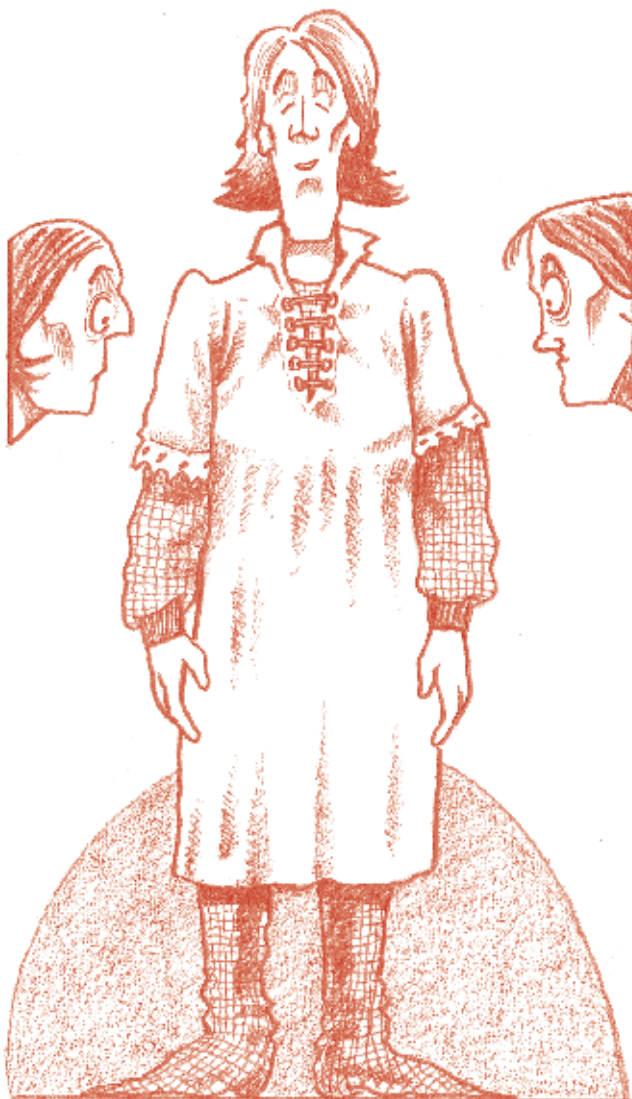
Parts	Plantejament	Nuc	Desenllaç
Correspon a...		aparició dels conflictes	
Escenes			

4. Completa la graella sobre els personatges amb les expressions següents.

princesa de Macedònia   amic que salva Tirant de la mort   protagonista
cavaller que només pensa a menjar   frare filòsof i conseller del protagonista
enemic de Tirant   cosí i amic del protagonista   dama de Carmesina

Personatge	Descripció
Tirant	Protagonista
Carmesina	
Diafebus	
Ermità	
Hipòlit	
Pírimus	
Plaerdemavida	
Duc de Macedònia	

5. L'ermità diu que un bon cavaller ha de posseir les qualitats següents:

«Convé que siga animós, i més valent que els altres, de manera que puga perseguir els dolents; també ha de ser afable, generós i accessible a la gent de qualsevol condició. L'orde de cavalleria s'ha establert també per a defensar viudes, orfes i dones casades quan algú els vol molestar, ja que els cavallers estan obligats a posar-se en perill de mort si són requerits per defensar alguna dona d'honor.»

Marca amb *sí* o *no* quins d'aquests nobles reuneixen les condicions.

Nom del cavaller	Sí	No
Tirant		
Diafebus		
Senyor de Montalbà		
Duc de Macedònia		

Nom del cavaller	Sí	No
Rei d'Anglaterra		
Emperador de Macedònia		
Gran Duc		

6. De totes les característiques que esmenta l'ermità per al cavaller, quines ha de posseir també un «home de bé»?

---

7. Quan llegim, ens adonem de què estem llegint perquè hi ha determinats elements formals característics de cada gènere. Copia en el quadre les lletres dels elements que són propis del teatre.

- L'obra es divideix en capítols.
- L'obra es divideix en escenes.
- En general, els diàlegs s'introdueixen per mitjà d'un guió.
- Està escrit en vers.
- Abans dels diàlegs, apareix el nom del personatge que parla.
- Moltes vegades hi ha un narrador que conta el que ocorre.
- Està dividit en estrofes.
- S'empren dos tipus de lletra: redona i cursiva.
- Moltes vegades els versos rimen.
- Hi ha textos entre parèntesis que orienten el director i els actors en el seu treball.

8. Els fragments del text que apareixen entre parèntesis i amb un tipus de lletra diferent són les acotacions. Llegiu les de l'Escena 2 i classifiqueu-les segons el tipus.

Acotacions	Funció	Exemples
D'espai	Expliquen on es desenvolupa l'acció i com és l'escenari.	....
De personatges	Expliquen com es mouen els personatges, com parlen, a qui s'adrecen, etc.	....
De temps	Indiquen quan i com passa el temps a l'escena.	....
De llum i de so	Indiquen llums i músiques que es produeixen en l'escenari.	....

9. Ara busca una nova acotació de cada tipus en altres escenes i completa la graella següent.

		Escena
Acotació d'espai	....	
Acotació de personatges	....	
Acotació de temps	....	
Acotació de llum i de so	....	

10. Llig el principi de l'Escena 5 fins a la primera pausa i veuràs que hi ha només dues acotacions. Copia aquest text i afig acotacions en les quals expliques com parlen i quins gestos fan Tirant i Carmesina. Fes com en l'exemple:

TIRANT. (*Fent una reverència.*) Volies parlar amb mi, princesa? (*S'alça i la mira als ulls.*)

CARMESINA. (*Deixa de pentinar-se.*) Cavaller benaventurat, confiem que gràcies a tu recobrem tot el nostre imperi. (*Es gira i mira cap a on està Tirant.*)

---

11. Llig les acotacions que hi ha al principi de cada escena i indica on transcorren.

Prat verd de França

Mar

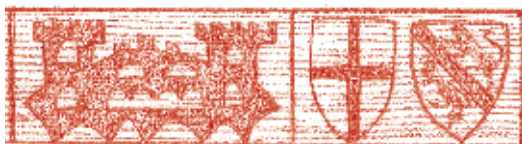
Diverses cambres

Campament cristià

Palau de l'emperador de Constantinoble

Campament turc

Camp de batalla

Escena 1 *Prat verd de França.*

Escena 2 .....

Escena 4 .....

Escena 8 .....

Escena 9 .....

Escena 12 .....

Escena 13 .....

Escena 14 .....

Escena 17 .....

12.

A l'inici de l'Escena 2, una acotació diu: *(Una llum d'albada creix per l'horitzó; el soroll de la mar inunda l'escena. És una mar calmosa que es desplega de banda a banda en forma d'un immens llenç de tela blava. Apareix un cavaller enarborant un estendard i gronxant-se sobre la mar al compàs de les ones).* Dibuixa com t'imagines l'escenari.

13. Al llarg de l'obra es poden observar tres maneres de parlar, tres tipus de llenguatge: el de l'amor, el de la guerra i el de la cavalleria. Llig els diàlegs següents i digues a quin dels tres corresponen.

a) *Tirant i Carmesina*, Escena 16:

TIRANT. Quin enamorat pot deslligar el seu cor de la presó en què està? Tinc tantes penes que no sabria ni contar-les. Per a mi la vida no val res perquè demà ens separarem i jo, pobre de mi, em quedaré trist pensant que ja no et podré veure. (*CARMESINA li agafa les mans.*) Moltes voltes desitge enverinar-me, tallar-me el coll o morir de sobte per tal d'acabar de patir.

CARMESINA. Això mai, Tirant!

TIRANT. Saps amb què em mates? Amb l'extraordinària bellesa que posseeixes. El primer dia que et vaig veure, amb els cabells un poc escampats que semblaven madeixes d'or resplendents i amb la teua cara que pareixia, de vergonya, feta de roses amb lliris mesclades, els teus pits donaren entrada als meus ulls i des d'aquell dia la meua ànima és presonera teua.

Tipus de llenguatge: .....

b) *Diafebus, Ricard i Tirant*, Escena 7:

DIAFEBUS. Certament, mai no s'ha fet en el món cap guerra si no ha sigut per amor.

RICARD. Ai, certament!

TIRANT. (*Enardit, amb l'ànim cada vegada més guerrer.*) Per això, senyors, vos promet, a fe de cavaller, que en la primera batalla que em trobe, la faré mirar als amics i als enemics.

DIAFEBUS. Ben dit: a la batalla!

RICARD. A la batalla!

TIRANT. A la batalla!!!

(*Els tres ixen corrents amb l'espasa a la mà.*)

Tipus de llenguatge: .....

c) *Tirant dicta una carta a l'escrivà*, Escena 12:

TIRANT. Sí. (*Dictant la carta a l'ESCRIVÀ.*) Escriu: Tot el món sap que la donzella de qui sóc servidor, no en té una altra d'igual, tant en bellesa com en dignitat i virtut. La teua no seria digna ni de calçar-li la sabata del peu. (*Els presents riuen.*) Dius que enviaràs el meu cap com a regal a la dama que estimes. Això de moment no t'ho puc concedir, perquè el necessite per vèncer-te i vèncer els teus. (*Tothom riu.*) Dius que vos he derrotat amb maldat i traïció. Ets un mentider, perquè vos he derrotat de manera justa i lleial, i això ho saben els cavallers que entenen en armes. He seguit el costum que l'orde de cavalleria demana en semblants fets de guerra.

[...] Per tot açò accepte el teu desafiament a mort. [...] Promet per Déu i la meua senyora Carmesina, i per l'honor de cavaller, que cap al 20 d'agost aniré a la platja oriental davant del teu campament amb tot el meu exèrcit, per combatre't si vols.

Tipus de llenguatge: .....

14. Les tres maneres de parlar anteriors tenen en comú que són molt formals. Agafa un text dels anteriors i substitueix les paraules que cregues convenient perquè desaparega la formalitat que el tracte de l'edat mitjana requeria; fes-lo més col·loquial, més actual.

Per exemple:

TIRANT. (*Amb cara de fàstic.*) Saps què em passa? Que estic molt trist perquè dins de poc te n'aniràs i haurem de separar-nos...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

Per a Tirant, l'Ermità és un home virtuós i entén com ningú l'art de la cavalleria.	
Tirant i els nobles cavallers van a Anglaterra per la celebració d'unes noces reials.	
L'únic que va véncer Tirant va ser Tomàs de Montalbà.	
Diafebus és germà de Tirant.	
El nom del rei d'Anglaterra és Enric.	
El rei de França demana a Tirant anar a defensar l'emperador de Macedònia.	
Tirant li declara el seu amor a Carmesina amb una carta.	
L'emperador de Macedònia nomena Tirant Capità Imperial.	
El lema de guerra de Diafebus és: «Qui bé està que no es moga; qui seu en pla no té d'on caure».	
La característica fonamental del campament i els cavallers de Tirant és l'ordre.	
El duc de Macedònia vol matar Tirant.	
L'emperador de Macedònia fa donació de tot l'Imperi a Tirant i li concedeix la mà de Carmesina perquè es casen.	

16. Assenyala les característiques de cadascun dels personatges que apareixen en la graella.

	Principal	Secundari	Amic	Enemic de Tirant
Tirant				
Diafebus				
Vescomte de Branches				
Ermità				
Pírimus				
Duc de Macedònia				
Emperadriu				
Carmesina				
Plaerdemavida				
Viuda reposada				
Duc de Pera				
Senyor d'Agramunt				
Rei de Capadòcia				

17. No tots els personatges parlen igual. Esbrina qui ho ha dit.

- a) ..... Em sembla bon consell, Tirant. Vull i mane que tots, homes i dones, deixin el dol.
- b) ..... Però com és possible que tu, que combats amb gran coratge qualsevol cavaller per valent que siga, t'acovardisques davant d'una donzella que no duu armes ofensives? Digues-li tot el que sents per ella, perquè encara t'estimarà més si ho confesses valentament.
- c) ..... Segons veig, estàs a punt de partir. Pregue al Senyor que et done victòria i honor. Si necessites alguna cosa de mi abans d'anar-te'n...

..... Et demanaria una cosa, sí, i si em feres la gràcia de donar-me-la, per a mi seria com si fóra coronat en la celestial glòria sobre tots els altres sants, i ja no voldria mai posseir més béns en aquest món. Com que sé que m'ho negaràs, no m'atrevisc a parlar.

..... No necessites un assessor que parle per tu, ja ho veig. El que jo et deia era si necessites or, diners, joies o qualsevol cosa per a la guerra.

..... T'ho agraiïsc molt, però et suplique que, en lloc d'això, em concedisques un regal.

..... Si és una cosa honesta, estaré contenta de fer-ho.

..... Únicament et demane que em dones la camisa que portes, per ser allò que més a prop es troba de la teua preciosa carn, i que jo amb les meues mans pugui llevar-te-la.

..... Santa Maria, ajuda'm!

- d) ..... Si us sembla bé, el desafiaré a un combat a mort, i com que és un cavaller molt coratjós, de segur que acceptarà el repte. Quan vinga, lluitarem, i si veieu que duc la millor part, deixeu-nos acabar que el mataré. Però si de cas ell poguera més que jo, desapareu-li fletxes des de lluny i que muiren ell i tots els que amb ell han vingut.
- e) ..... Per a tu el món és gran i no et faltarà lloc per a viure, fins i tot podràs comandar una esquadra de lladres. Tristos de nosaltres que som naturals d'aquesta terra, i d'aquells que tenen dona i fills! I que tot el nostre destí estiga en mans d'un estranger com tu? Digues-me quin pacte has fet amb el sultà i amb els altres. Amb l'excusa de la batalla a mort amb el rei d'Egipte vols enganyar-nos i vendre'ns als turcs.

18.

Els herois d'alguns còmics són com els cavallers de les novel·les medievals: personatges amb força sobrehumana, poders sobrenaturals, que lluiten per restaurar l'ordre...

Segur que reconeixes els quatre personatges que et proposem, però si no és així, investiga i anota'n els noms davall.

19.

A continuació trobaràs tres herois destacats del còmic del segle xx. Tria dos dels set personatges i anota en el quadre següent tot el que sàpies sobre ell: característiques físiques i psicològiques, el que més t'agrada...

Nom	Descripció física	Descripció psicològica
1.....	.....	.....
2.....	.....	.....
.....	.....	.....

- El personatge que has elegit, guarda alguna semblança amb Tirant? Quina o quines?

.....

.....

.....

20.

En l'obra, el rei d'Egipte escriu una carta a Tirant i aquest li contesta amb una altra. No obstant això, com que les dicten, no en veiem l'estructura. Copia la carta de Tirant i dóna-li la forma requerida en un escrit.

Lloc i data

Salutació

Cos
de la carta:
Primer
paràgraf

Segon
paràgraf

Comiat

Signatura

- 1.** Si hagueres de participar en una escenificació de l'obra que has llegit, quin personatge t'agradaria representar? Explica per què.

.....

.....

.....

- 2.** Valora el llibre i comenta quina part t'ha agradat més, quina menys i per què.

.....

.....

.....

.....

- 3.** Escriu tres motius pels quals recomanaries la lectura de *Tirant lo Blanc* a un company o companya.

.....

.....

.....

.....

- 4.** Tenint en compte el que has escrit abans, digues a quins amics o amigues aconsellaries que llegiren aquesta història.

.....

.....

.....

.....

- 5.** Pinta la puntuació de l'1 al 5 per a *Tirant lo Blanc*, segons quant t'haja agradat llegir el llibre.

Poc	1	2	3	4	5	Molt
-----	---	---	---	---	---	------

MICALET TE☆TRE

a partir de 10 anys

El cavaller Tirant és valent i coratjós. Les seues aventures heroiques tenen una fama merescuda, i reis i emperadors reclamen els seus serveis com a guerrer. Sembla invencible, però és humà i per això és inevitable que s'enamore de la bella princesa Carmesina.

Pasqual Alapont (Catarroja, 1963) és ben conegut com a escriptor. En aquesta ocasió ha adaptat el clàssic universal de Joanot Martorell per aproximar el *Tirant lo Blanc* als joves mitjançant un recurs lúdic de primer ordre: el teatre.